

Nr 274.

Av herr **Bergman m. fl.**, om ändring i vissa delar av §§ 1, 3, 4 och 5 tryckfrihetsförordningen.

Under hänvisning till vad som anförts i den motion, som av oss avgivits med förslag till lag angående för statens säkerhet och ordningen i landet farliga sammanslutningar, få vi härmed yrka,

att riksdagen måtte för sin del såsom vilande antaga följande förslag till ändring i vissa delar av §§ 1, 3, 4 och 5 tryckfrihetsförordningen:

Förslag

till

ändring i vissa delar av §§ 1, 3, 4 och 5 tryckfrihetsförordningen.¹⁾

§ 1.

1:o. Alla — — — handlingar. För spridande av tryckt skrift bland krigsfolk eller bland värnpliktiga, vilka ej äro krigsmän men samlade på grund av föreskrift i värnpliktslagen, så ock för offentliggörande av tryckt skrift genom anslag, genom kringförande av plakat eller på annat likartat sätt gälle de villkor och inskränkningar, som om annan skrift äro eller varda i sådant hänseende stadgade. Eljest må ej någon i annan ordning eller i annat fall, än denna lag stadgar, kunna för tryckt skrifs innehåll tilltalas eller straffas.

Under — — — utgives.

2:o. Någon tryckningen föregående granskning av skrift, eller annat förbud emot tryckning därav, än i 4 § sägs, skall ej äga rum. Ej skall — — — försvaras.

4:o. Å varje nummer eller häfte av periodisk skrift skall utsättas namnet å den, som har inseende över skriftens utgivning och äger bestämma dess innehåll (*utgivaren*). Försummas det, böte boktryckaren från och med tjugufem till och med tvåhundra riksdaler.

¹⁾ Kommittén har — med hänsyn till det av särskilda sakkunniga nyligen framlagda betänkandet angående tryckfrihetsprocessens ombildning — icke i lagtext utformat samtliga de ändringar, som föranledas av förslaget om överflyttning å justitiekanslern av justitieministerns åligganden med avseende å tryckfrihetens övervakning och ej heller förslaget om ändring i kvarstadsbestämmelserna. Av samma skäl har kommittén icke i §§ 4 och 5 inarbetat de moment, som där föreslås tillagda. Då kungl. proposition i denna fråga torde vara att förvänta vid årets riksdag, ha vi ej heller i denna motion ansett oss böra i förevarande avseende framlägga hithörande särskilda förslag.

Utgivare av periodiska skrifter må endast den vara, som är i riket bosatt svensk medborgare, är myndig samt icke är ådömd påföljd enligt 2 kap. 19 § strafflagen eller förklarad ovärdig att i rikets tjänst vidare nyttjas. Är utgivare icke, jämlikt vad nu är sagt, behörig, böte såväl utgivaren som förläggaren och boktryckaren, den sistnämnde där han ägt vetskap om förhållandet, från och med femtio till och med femhundra riksdaler.

Uppgives å periodiska skrifter för skens skull såsom utgivare annan person än den verkliga utgivaren, skola såväl den verkliga utgivaren som ock den uppgivne ävensom förläggaren, de sistnämnda där uppgiften tillkommit med deras vetskap, straffas med böter från och med femtio till och med femhundra riksdaler. Har skriftens innehåll förklarats brottsligt, må straffet kunna höjas till fängelse i högst sex månader.

Är utgivare genom sjukdom, bortresa eller annat tillfälligt förfall hindrad att utöva sin befattning, må å den periodiska skriften jämte hans namn kunna angivas namnet å den, som i egenskap av hans ställföreträdare under tiden har inseende över skriftens utgivning och äger bestämma dess innehåll. Har hindret fortvarat mera än två månader, skall uppgift, som nu är sagd, alltid äga rum. Försummas det, böte ställföreträdaren ävensom förläggaren från och med tjugufem till och med tvåhundra riksdaler. Vad i andra och tredje styckena här ovan är sagt om utgivare skall äga motsvarande tillämpning i fråga om ställföreträdare för honom.

Innan första numret av en periodisk skrift utgives, skall utgivaren till justitiekansleren mot bevis avlämna skriftlig anmälan, innehållande uppgift å skriftens titel och tryckningsort samt utgivarens namn. Sker förändring i något av dessa hänseenden, skall förändringen ofördröjligen anmälas på sätt nu är nämnt. Har anmälan, som nu är sagd, icke skett i behörig tid, böte såväl utgivaren som boktryckaren för varje gång åtal sker från och med tjugufem till och med tvåhundra riksdaler.

7:o. Den — — — är. Utgivare av periodiska skrifter — — — iakttagna.

Fullgöres i fråga om periodiska skrifter utgivarens åligganden av annan person än den, som utsatts å skriften såsom utgivare eller ställföreträdare, svare den verkliga utgivaren för innehållet däri.

Finnes ej behörig utgivare eller kan det ej visas vem han är, vare förläggaren ansvarig. Finnes ej särskild förläggare eller kan det ej visas vem han är, eller var förläggaren, vid den tid då skriften utgavs, i anseende till ålder eller sinnesbeskaffenhet sådan, att ansvar enligt lag ej kan honom ådömas, eller var han vid den tiden icke bosatt i riket och kan han i sistnämnda fall ej heller, då ansvaret göres gällande, här i riket anträffas, ansvara boktryckaren.

Utövas under tillfälligt förhinder för utgivaren hans befattning av ställföreträdare, vars namn är eller jämlikt 4 mom. fjärde stycket bort vara utsatt å skriften, vare i fråga om ansvar för innehållet ställföreträdaren ansedd såsom utgivare.

Saknar utgivare av periodisk skrift tillgång till betalning av skadestånd eller rättegångskostnad, som i anledning av åtal för tryckt skrifs innehåll honom ådömts, vare skriftens förläggare för betalningen därav ansvarig.

8:o. Vid — — — tillkännagiver. Angår rättegången periodisk skrift, må den instämmas, som enligt förenämnda regler svarar för skriftens innehåll. Domaren — — — inkalla.

Skulle — — — böter.

Har — — — år.

9:o. Utsätter någon å annan skrift än periodisk skrift bedrägligt — — är.

§ 3.

Tillagt mom.¹⁾

Spridning av falska rykten eller lögnaktiga uppgifter, ägnade att väcka förakt för allmänt organ eller att framkalla fara för rikets säkerhet eller allmän ordning och frid; brottet skall, där ej handlingen särskilt är belagd med högre straff, straffas med fängelse eller med böter från och med ett-hundra till och med ettusen riksdaler, och skriften konfiskeras.

§ 4.

2:o. I — — — ombud. Boktryckare, som denna föreskrift uraktlåter, vare förfallen till böter från och med femtio till och med femhundra riksdaler eller fängelse i högst sex månader.

7:o. Utgivare av periodiska skrifter, vilka — — — pliktas.

9:o. Den — — — skriften.

Rubbning — — — lag.

12:o—14:o. Dessa moment skola upphöra att gälla.

Tillagda mom.

1:o. Därest sammanslutning, vars verksamhet med hänsyn till genom densamma ådagalagt syfte att med våld omstörta eller förändra rikets statskick eller med hänsyn till sådana yttringar därav som försök att hindra offentlig myndighet i dess verksamhet, brott mot medborgerlig frihet eller andra brottsliga handlingar eller förberedelser därtill är av beskaffenhet att sätta statens säkerhet eller ordningen i landet i uppenbar fara, förklaras upplöst, må i beslutet därom, på yrkande av justitiekansleren, meddelas förbud mot utgivande eller spridande av periodisk skrift, som utgivits av sammanslutningen eller för dess räkning, så ock mot utgivande eller spridande

¹⁾ I den av sakkunniga inom justitiedepartementet avgivna P. M. rörande lagstiftning angående lögnaktiga uppgifter och vrängda framställningar föreslås omarbetning av 12 mom. i 3 §. Med hänsyn härtill har kommittén icke i paragrafen inarbetat det tillagda momentet eller utformat den jämkning, som erfordras i 4 § 11 mom. TF (se sid. 127 f. i kommittébetänkandet).

av annan skrift, som avser att främja fortsättningen av sammanslutningens verksamhet. Genom beslut under rättegången, som ej må särskilt överklagas, må utgivande eller spridande av sådana skrifter förbjudas tills vidare i avvaktan på slutligt utslag.

II:o. Jämväl i särskild rättegång må, på yrkande av justitiekansleren, meddelas förbud, som i I mom. sägs, så ock förbud mot utgivande eller spridande av periodisk skrift, med vilken uppenbarligen avses att ersätta förbjuden periodisk skrift. Angående provisoriskt förbud vare lag, som i samma mom. sägs.

III:o. Den, som fortsätter att utgiva eller sprida periodisk skrift som förbjudits, eller utgiver eller sprider skrift, som avser att ersätta förbjuden periodisk skrift, eller eljest utgiver eller sprider skrift, som avser att främja fortsättningen av den upplösta sammanslutningens verksamhet, straffes som sägs i lagen angående för statens säkerhet och ordningen i landet farliga sammanslutningar.

Egendom, som med ägarens eller hans ställföreträdares samtycke använts för utgivande av skrift, som här sägs, må kunna av domstolen på yrkande av åklagaren dömas förverkad. Behållningen av förverkad egendom tillfaller allmänna pensionsfonden.

§ 5.

10:o. Om laga domstol för åtal å förbrytelse, som omförmäles i 4 § 9 mom., gälle vad i allmän lag sägs.

11:o. Angripas, uti av trycket utkomna skrifter, enskilda personer, en eller flera, och det ej sker i och för deras ämbete eller tjänst eller för förhållande utom ämbetet eller tjänsten av beskaffenhet att den kränkte därigenom kan anses ovärdig det förtroende och den aktning, som ämbetets eller tjänstens behöriga utövning kräver, därom — — — verkställas.

Tillagt mom.

I:o. Mål enligt 4 § II mom. anhängiggöres vid Svea hovrätt, och skall hovrätten vid företagande av sådant mål bestå av presidenten samt fyra efter lottning utsedda ordinarie ledamöter. Talan mot hovrättens utslag fullföljes i den för besvärsmål stadgade ordning.

Åtal enligt 4 § III mom. anhängiggöres vid allmän underrätt och handlägges i vanlig ordning.

Övergångsstadgande.

Enligt äldre lag gjord anmälan om utgivande av periodisk skrift gälle endast för tiden intill utgången av år . Innan därefter något nytt nummer av skriften utkommer, skall anmälan göras enligt 1 § 4 mom. Sådan anmälan må göras redan under

Äldre lags bestämmelser om vem som är för tryckt skrifts innehåll ansvarig och om den ordning, vari ansvarigheten må fastställas, skola, jämväl efter det av riksdagen antagna ändringar härutinnan blivit gällande, tillämpas i fråga om skrift, som dessförinnan utgivits.

Stockholm den 23 januari 1936.

J. Bergman.

Elof B. Andersson.

B. v. Stockenström.

Anton Pettersson.
